

trobat exemplars de ceràmica campaniana i un tipus de ceràmica estranya relacionada amb Xipre, probablement ceràmica colonial del món púnic. Cal remarcar també dins aquest període pre-romà el descobriment, el 1952, de dos nuclis urbans de segura influència cartaginesa, a la costa de la zona de Tetuan, Sidi Abdselam del Behar, i Emsà. Pel que fa a l'època romana, cal assenyalar, a Lixus: l'acabament de l'excavació de la gran casa anomenada de Mart i Rea, amb troballes de dos grups de bronze representant Hèrcules i Anteu, i Teseu i el Minotaure, així com un *kliné* o llit hel·lenístic, a part d'altre material. I la reexcavació, com a preparació de la pròxima publicació de l'única basílica cristiana, de tipus africà, fins ara coneguda al Marroc, i que encara és inèdita. A més, es troben a Lixus restes d'unes termes d'època tardana, un fòrum, mosaics i una moneda de l'emperador Gordià. Segurament les invasions de francs i almans destruïren la Lixus romana. El Sr. Tarradell ha acompanyat la seva exposició amb fotografies de les excavacions i de les troballes.

Intervé el PRESIDENT (remarca l'interès dels treballs del Comunicant a Lixus, sobretot pel que es refereix a l'estratigrafia, que pot ésser-hi ben estudiada gràcies a la fondària assolida i a la llibertat de treball pel fet d'excavar terrenys deshabitats i sense cultius). — R. ALBERT I LLAURÓ, Secretari.

14 febrer 1953: Història. — Presideix el Sr. R. ARAMON I SERRA.

El PRESIDENT presenta el Sr. Georges Peyronnet, Llicenciat en Història, de París, i dóna compte de les investigacions que actualment duu a terme als arxius de Catalunya i d'Itàlia.

El Sr. GEORGES PEYRONNET exposa la seva comunicació sobre *La politique italienne d'Alphonse le Magnanime*. Manifesta que ha vist defensades dues posicions quant als resultats de la política italiana d'aquest rei: la del Sr. Ferran Soldevila i dels historiadors napolitans, els quals la consideren nefasta des del punt de vista econòmic, inspirada per les seves ambicions personals i amb un excés d'objectius, aportació dels Trastàmars a la política de la Confederació; i la del Sr. J. Vicens i Vives, que qualifica aquesta política de mediterrània i consolidadora de la tradicional de la Confederació catalano-aragonesa. Examina les circumstàncies de la intervenció d'Alfons prop de Joana de Nàpols i n'estudia els precedents italians des del 1414. L'acceptació de l'ofertament de Joana de Nàpols després de la pacificació de Sardenya i l'anada a Còrsega mostren bé que Alfons vol consolidar la potència mediterrània de la Corona de Catalunya-Aragó. Sabia que darrera les pretensions dels Anjou hi havia la casa de França, que des de sant Lluís no cessava de pressionar els Estats italians. El 1430 l'oposició del Papa i la guerra de Castella fan que Alfons abandoni Nàpols. Però el 1435, morta Joana de Nàpols, el *Magnànim* retorna a Itàlia: França es troba al ple de la Guerra dels Cent Anys, tot i que, després de l'arranjament d'Arras amb la casa de Borgonya, ha estat reforçada. Explica l'evolució dels Estats italians fins a la pau d'equilibri de Lodi (1454), i mostra que, a més d'entrar a Nàpols i conquerir-lo, havia posat els ulls en la Itàlia del Nord i pensava sempre en l'equilibri d'aquella península. Creient que Itàlia seria un pes massa dur per a la Corona de Catalunya-Aragó, reglamentà la seva successió a Nàpols legitimant els seus fills naturals. El Sr. Peyronnet es pregunta si efectivament la política d'Alfons fou perjudicial als interessos de la Confederació. Creu que fou en realitat un episodi més de l'intent de destruir la potència francesa a Itàlia i de fornir avantatges al comerç català. Si fou un rei despenedor, és perquè el seu absolutisme li donava un control il·limitat de les finances de l'Estat.

Intervenien el PRESIDENT, el Sr. F. SOLDEVILA (no creu l'empresa d'Alfons el *Magnànim* exempta de qualitats, però el fet de no limitar-se a la conquesta de Nàpols, amb l'allargament consegüent, i la guerra contra el soldà d'Egipte el posen en desacord amb els mercaders catalans; tot plegat per a desembocar en la pèrdua de Nàpols

a la seva mort; la potència mediterrània de Catalunya llavors havia minvat) i el COMUNICANT. — JOAN MERCADER, Secretari.

20 febrer 1953: Llengua i Literatura. — Presideix el Sr. R. ARAMON I SERRA.

El PRESIDENT presenta el Sr. Jacques Mettra, Professor a l'Institut Francès de Barcelona.

El Sr. METTRA exposà la seva comunicació sobre *Victor Hugo et la conscience française au XIXe siècle*. Fa cent cinquanta anys que nasqué V. Hugo, i aquesta data ha estat ocasió per a descobrir millor l'amplitud i la riquesa prodigiosa de la seva poesia. Tanmateix, cal no oblidar que ell volgué una responsabilitat moral i social que li ha valgut una mena de culte oficial per part de la tercera República. Deixariem d'apreciar un aspecte del seu geni, si oblidàvem que desitjà d'ésser al seu país i al seu segle com un profeta, i exercir una mena de sacerdocí, del qual somiava d'estendre l'acció a l'univers sencer per mitjà de França. Volgué ésser la consciència vivent del seu poble. Combaté l'art per l'art, perquè l'art havia d'ésser útil. La seva natura resta la d'un primitiu apte per a copsar els moviments profunds i intuïtius de les masses populars. És poc estètic, poc aristocràtic, molt plebeu en els seus sentiments i en les seves reaccions; místic i pràctic alhora; profeta i hàbil artesà; ple de sentiments simples i forts; vanitos més que no pas orgullós, generós i gasiu a la vegada; estima les dones; no té massa respecte als capellans, però, tanmateix, és impregnat de cristianisme; és un patriota ardent, convençut de la primacia espiritual del seu país. En un mot: és molt francès. Sentí el moviment profund del seu segle. Alliberat de la seva educació d'origen reialista, fou ben aviat liberal i progressista: l'actuació durant el cop del 2 de desembre i els seus anys d'exili li donaren el seu caràcter definitiu. El tema fonamental del seu idealisme democràtic és el respecte per l'home: segons ell, no es tracta de fer triomfar el Nombre, sinó el Dret. Lluita, per tant, contra la pena de mort, perquè tots els homes tenen dret a una vida d'home. V. Hugo es preocupa també ben aviat del problema social, malfiant-se, però, de les teories socialistes. Reclama per als pobres Fraternitat, i sobretot Justícia, bé que no creu que tots els mitjans siguin justos per a obtenir-la, car la grandesa dels fins no pot justificar els mitjans inhumans. Aquest idealista ardent té el respecte per l'home concret. Reclama la instrucció per a tots, perquè creu en l'ànima humana i en la seva vocació per la llum i la llibertat. La visió social de Victor Hugo, així com la seva visió político-religiosa, culmina en un acte de fe en la llibertat. En aquest idealisme del segle XIX hi havia il·lusió, sens dubte, i un universalisme prematur. Però, ¿com negar-li la seva forta generositat, l'amplitud de mires, la veritable humanitat?

Intervenen el PRESIDENT i el Sr. GEORGES PEYRONNET (precisa l'actitud de V. Hugo en relació amb Alemanya, que combat, no pas instintivament, sinó per un desig de justícia) i el COMUNICANT (creu que el seu punt de vista no es contradia amb el del Sr. Peyronnet, però opina que per a Victor Hugo la pàtria no era un concepte idealista, sinó quelcom real). — A. BADIA I MARGARIT, Secretari.

18 març 1953: Art i Arqueologia. — Presideix el Sr. R. ARAMON I SERRA.

El Sr. JOSEP GUDIOL presenta una comunicació sobre *L'Institut Amatller d'Art Hispànic*. Indica que l'Institut Amatller, fundat per la Srta. Teresa Amatller l'any 1941, i regit per un patronat autònom, té per finalitat la formació d'un arxiu fotogràfic i una biblioteca especialitzada sobre art de les terres hispàniques. A l'arxiu fotogràfic, que constitueix el nucli central de l'Institut, hom tracta d'aplegar una fototeca d'art de la Península des de les pintures i els objectes prehistòrics fins als valors artístics actuals. La col·lecció fotogràfica de l'Arxiu Mas, amb unes dues-centes mil fotografies, és la base inicial de l'Institut, a la qual fou afegit més tard l'Arxiu d'Arqueologia Catalana, amb més de vint-i-cinc mil clixés. Aquest fons continua acreixent-se regu-